GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.
Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe şése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 30. *Vinerĭ 8 (20) Februariu* **1885.**

Braşovŭ, 7 (19) Februariu 1885.

Discusiunea asupra proiectului de reformă a camerei magnaţilorŭ se continuă în camera din Peşta. Mulţĭ au vorbitŭ înainte şi după contele Apponyi, dar nicĭ unulŭ n'a pututŭ dobêndì efectulŭ ce l'a avutŭ discursulŭ conducĕtorului oposiţiunei moderate maghiare, care se încheiă cu următórele cuvinte:

„Dacă venimŭ cu proiectulŭ guvernului, amŭ puté ḑice cătră representanţii dreptului istoricŭ numai: „Ne rugămŭ în numele desvoltării naţionale pentru ca sĕ laşĭ sĕ intre în cameră 150 de membri numiţĭ.“ Atuncĭ însĕ dreptulŭ istoricŭ va rĕspunde cu totŭ dreptulŭ: „Nu cunoscŭ acestŭ lucru, acesta nu e copilulŭ meu, nu e desvoltarea, numele lui este liberulŭ arbitriu şi desfrêulŭ puterii“ şi trecutulŭ gloriosŭ va ḑice: „Acesta nu e viitorulŭ naţiunei, care se trage dela mine, ci este fĕtulŭ unui capriciu momentanŭ, unui interesŭ de putere momentanŭ. Şi dacă dreptulŭ istoricŭ şi trecutulŭ gloriosŭ vorŭ denegá acestui monstru întrarea, maioritatea naţiunei va aplaudá.“

In adevĕrŭ cuvintele lui Apponyi au fostŭ aplaudate în modŭ demonstrativŭ, dar deocamdată numai de minoritatea oposiţională a camerei, şi de tribune, şi în curêndŭ se va vedé dacă nu cumva tocmai acésta minoritate representă opiniunea maiorităţii poporului maghiarŭ.

Apponyi cu oposiţiunea combatŭ principiulŭ numirei. Ei nu voiescŭ ca guvernului sĕ i se dé acéstă armă în mână, ci cerŭ ca cei 150 de magnaţĭ, carĭ după proiectulŭ d-lui Tisza sunt a se numí, sĕ fie aleşĭ din clasa de mijlocŭ séu mai bine ḑisŭ dintre nobilimea de josŭ.

Unii susţinŭ, că oposiţiunei maghiare nu i-ar fi atâtŭ pentru de a împedecá numirea, câtŭ mai multŭ spre a împedecá reforma camerei magnaţilorŭ însăşĭ. Se tractéză érăşĭ de-o luptă pentru putere. Apponyi cu ai sĕi sperézǎ, că vorŭ afla aliaţĭ puternicĭ în şirurile magnaţilorŭ şi că astfelŭ campania guvernului, cu totŭ ajutorulŭ ce'lŭ aştéptă dela baronulŭ Sennyey, se va finí c'unŭ desastru pentru d-lŭ Tisza.

Nu se póte negá că, deşí maioritatea camerei este aḑĭ încă gata de a urmá poruncilorŭ sale, ministrulŭ-preşedinte Tisza se află într'o situaţiune fórte dificilă şi periculósă. Ovaţiunile demonstrative, ce i s'au făcutŭ din partea tuturorŭ partidelorŭ oposiţiunale din cameră contelui Apponyi şi tăcerea cu care au fostŭ ele primite de către mamelucii din ceata guvernamentală sunt fără îndoiélă unŭ rĕu presemnŭ pentru d-lŭ Tisza şi décă este adevĕratŭ că acesta s'a decisŭ ca sĕ facă din primirea proiectului de reformă cestiune de cabinetŭ, atuncĭ ni se pare, că cabinetulŭ actualŭ se află în ajunulŭ unei crise, în urma căreia lesne póte sĕ-şi frângă şi gâtulŭ.

Se asigură, că în cercurile magnaţilorŭ domnesce mare iritaţiune în contra proiectului de reformă alŭ guvernului şi că coaliţiunea, care a făcutŭ sĕ căḑă legea pentru căsătoriile mixte érăşĭ va păşí pe scenă.

Este naturalŭ, că de-o parte aristocraţia mai puţinŭ avută, care din causa censulni celui mare îşĭ pierde dreptulŭ de representare în camera magnaţilorŭ, ér de altă părte aristocraţii austriacĭ, carĭ vorŭ pierde indigenatulŭ lorŭ în urma reformei, vorŭ votá cu toţii în contra proiectului de reformă. Dar nicĭ magnaţii cei avuţĭ nu vorŭ votá pentru elŭ, căcĭ îlŭ consideră ca unŭ felŭ de pedépsă pentru purtarea lorŭ faţă cu legea căsătoriilorŭ mixte.

In asemenĭ împrejurărĭ d-lŭ Tisza anevoie va mai puté suportá unŭ alŭ doilea desastru pe cale ordinară fără de a se sgudui posiţiunea lui. Şi de aceea credemŭ că acum se află înaintea alternativei, ca orĭ sĕ reiésă victoriosŭ din campania reformei, ori sĕ se retragă de bună voiă puindŭ cestiunea de cabinetŭ, căcĭ la din contra va fi mai târḑiu *silitŭ* a se retrage.

Unŭ guvernŭ, care în două cestiunĭ capitale principiale nu póte reeşi cu proiectele sale, trebue sĕ-şĭ pérḑă în cele din urmă tótă véḑa şi tótă popularitatea şi, décă nu se va retrage de bună voiă, va cădé cu ruşine.

CRONICA POLITICĂ.

Din incidentulŭ împlinirei anului alŭ şéselea, decând comitele Taaffe a fostŭ chematŭ sĕ ia guvernulŭ în mână, foile Cehilorŭ bĕtrênĭ facŭ unŭ conspectŭ asupra succeselorŭ politice ale comitelui Taaffe. »Politik« găsesce că cei şése anĭ ai guvernului Taaffe au produsŭ fórte multŭ. Resolvarea cestiunei limbilorŭ în Boemia, deşĭ nu s'a terminatŭ tocmai după dorinţele Cehilorŭ, totuşĭ se află într'unŭ stadiu de progresŭ. »Politik‘ 'şĭ esprimă speranţa, că comitele Taaffe va isbuti sĕ restabiléscă unirea în partida dréptă, căcĭ numai cu o maioritate parlamentară autonomistă se potŭ obţiné şi mai departe succese. Şi „Pokrok‘ speră, că comitele Taaffe se va bucura încă ca ministru de numĕróse succese. Dacă până acuma n'a ajunsŭ mai departe, causa e că guvernulŭ sĕu n'a trasŭ tóte consecinţele programului ce şi l'a stabilitŭ, In discursulŭ tronului din 1879 s'a semnalatŭ ca ţintă a nisuinţei guvernului împăcarea naţionalităţilorŭ. Pretenţiunile naţionale ce se baséză pe articululŭ 19, trebuescŭ împlinite, mai cu sémă trebue sĕ le împlinéscă guvernulŭ, care şi-a pusŭ acésta ca ţintă. Şi nicĭ îndoială nu rĕmâne, că comitele Taaffe va resolva deplinŭ cestiunea naţionalităţilorŭ în favórea acestora. Ce contrastŭ între guvernulŭ austriacŭ şi între celŭ ungurescŭ, care tocmai contrarulŭ urmăresce.

*

Francezii parŭ a nu fi mulţumiţĭ cu învingerea dela Lang-Son. După informaţiunile private ale ḑiarului »France,« ocuparea Lang-Sonului este numai prima parte a planului, ce s'a croitŭ, pentru a sili pe Chinezi sĕ priméscă condiţiile de pace puse de Franţa. . După ce generalulŭ Brière de l'Isle a ocupatŭ Lang-Sonulŭ, şi-şĭ va fi concentratŭ acolo trupele sale, dându-le câtă-va vreme de odichnă, îşĭ va continua drumulŭ spre Nordŭ, va trece graniţele chineze din apropierea Lang-Sonului, înaintândŭ pe şoseaua mandarinilorŭ până la Cantru. In aceeaşĭ vreme o parte a escadrei va face de-alungulŭ ţĕrmilorŭ unŭ drumŭ paralelŭ cu alŭ trupelorŭ de pe continentŭ, sprijinindŭ astfelŭ cu putere mişcarea. Este invederatŭ, că China nu se va mai învoi, sĕ tracteze în Lang-Soni cum s'a întêmplatŭ în Bac-Ninh séu Tan-Tscheu. Presenţa trupelorŭ franceze în provinciile sudice ale Chinei ar puté provoca o rĕscólă a poporului chinezŭ împotriva guvernorilorŭ din Mandschu carĭ acolo suntŭ tare urîţĭ.

*

»Times» află, că cabinetulŭ Britaniei a respinsŭ propunerile Rusiei aduse de comisarulŭ rusescŭ Lessar, carĭ cerŭ învoirea Angliei la ocuparea din partea Rusiei a ţinutului dela nordulŭ Paropanisului şi a văii Cush. Tratările nu s'au ruptŭ, căcĭ Lessar aştéptă nouĕ instrucţiunĭ.

Bismarck în contra cărturarilorŭ liberali.

Economia politică (séu »naţională«) a jucatŭ în tóte timpurile rolŭ fórte mare în politica statelorŭ, dară nicĭ odată n'a avutŭ economia politică o influinţă asupra politicii statelorŭ, ca în ḑilele nóstre, şi acesta este fórte uşorŭ de esplicatŭ şi de înţelesŭ, pentru că nicĭ într'unŭ timpŭ n'a fostŭ sciinţa economii politice atâta de desvoltată ca în ḑilele nóstre. Astăḑĭ bărbaţii cei marĭ de statŭ caută sĕ aplice principiile economiei politice spre a combate calamităţile economice şi sociale ce bântue statele, în fruntea cărora se află ei. Astfeliu vedemŭ că principele Bismarck caută sĕ ia tóte precauţiunile spre a feri Germania de desastre economice. De aceea se frământă necontenitŭ şi cu cestiunea vamală a cerealelorŭ. In acelaşŭ timpŭ vedemŭ şi pe Francia republicană, că voiesce sĕ ia şi mĕsurĭ profilactice prin vama cerealelorŭ, spre a puté scutí pe plugarii cei micĭ francesĭ în contra înundaţiunii ce-o facŭ grânele americane şi australice. Intre vederile din Francia şi între cele din Germania este însă o mare deosebire. Cestiunea vamală în Francia este numai cestiune vamală, adecă obiectulŭ intereselorŭ economice ale consumenţilorŭ şi ale producenţilorŭ, carĭ astăḑĭ se combatŭ, şi nu atinge întru nimica sistema politică. Cu totulŭ altmintrelea stă lucrulŭ în Berlinŭ. Acolo vama cerealelorŭ este o ză1ă din lanţulŭ de mĕsurĭ, care tindŭ de a reformá viaţa politică şi economică a naţiunii germane, acolo este discusiunea cestiunii vamale unŭ prilegiu bunŭ pentru cancelarulŭ germanŭ, spre a atacá din nou cu vehemenţă liberalismulŭ, orăşănismulŭ, sciinţa dătătóre de tonŭ şi presa, care în ḑilele nóstre are o mare influinţă şi asupra maselorŭ poporului.

Discursurile lui Bismarck — scrie »Neue Freie Presse« — astăḑĭ sunt ceaslovulŭ pentru totĭ bărbaţii de statŭ, de aceea şi discursulŭ sĕu mai nou are o importanţă deosebită. Discursulŭ cancelarului germanŭ scóte la ivélă nisce părerĭ, carĭ ne facŭ sĕ cunóscemŭ urîciunea deplină a idolilorŭ doctrinii celei nouĕ economice; îndată se vede că ei sunt idolii cei vechĭ la carĭ se închinau strămoşii Germanilorŭ, căcĭ aceste nouĕ adevĕrurĭ sunt rătăcirĭ séu pĕcate vechĭ.

Darŭ mai însemnatŭ este, că Bismarck arată ce însemnătate mare are agricultura pentru statŭ, din causă că ea aste basa statului şi sguduindu-se sĕ sgudue în acelaşĭ momentŭ şi statulŭ. Este fórte interesantŭ a vedé pe cancelarulŭ Bismarck cum vine şi acusă statulŭ Prusiei, că acesta de treiḑecĭ de anĭ i-a impusŭ economiei agricole numai sarcinĭ, a tractat'o într'unŭ modŭ maşterŭ, ba la impunerea contribuţiunii a purcesŭ într'unŭ modŭ nedreptŭ. Mai multŭ te prinde mirarea când citescĭ, cum anunţă bărbatulŭ politicŭ, că plugariulŭ, care »de treiḑecĭ de anĭ a fostŭ năcovală«, se va deştepta acuma, spre a-şĭ observa singurŭ interesele sale, spre a se »emancipa de cărturarii cari'lŭ scotŭ din minţĭ« şi »îlŭ esploatéză‘, că plugarulŭ va veni la cunoscinţă, că elŭ are maioritatea şi că va şi pune mâna pe ea; cu acéstă ocasiune şi pe ţĕranŭ l'a asiguratŭ Bismarck, că elŭ e mai înţeleptŭ, decâtŭ le place liberalilorŭ. Aceste propagaţiunĭ nu vreau sĕ ḑică mai multŭ nicĭ mai puţinŭ, decâtŭ că Bismarck voesce sĕ rĕspândescă în poporulŭ agricolŭ idea, că elŭ este în maioritate, şi este totdeodată destulŭ de cuminte încâtŭ sĕ pótă ocupa în parlamentŭ scaunele acelora, cari-lŭ »esploatéză.« Bismarck nu s'a mulţămitŭ sĕ mărescă vămile faţă cu ţĕrile străine, sĕ apere proprietarii marĭ, sĕ le asigure vinderea productelorŭ lorŭ, sĕ creeze câteva milióne fiscului, ba elŭ s'a folositŭ de acéstă ocasiune spre a face o demonstraţiune agrară, ba chiar spre a imbărbăta acéstă mişcare şi de a scóte noi luptătorĭ în contra liberalilorŭ actualĭ, pe cari Bismarck nu-i póte suferi, pentru că aceştĭ ómenĭ ca şi la noi în Ungaria sub firma liberalismului comitŭ pĕcatele cele mai mârşave speculative egoistice în contra ţĕranilorŭ credulĭ. Elŭ declară şi Germania ca statŭ agrarŭ şi cerŭ pentru Germania unŭ parlamentŭ agricolŭ. Principele Bismarck n'are de felŭ gustŭ rĕu pentru că elŭ scie, că cu unŭ parlamentŭ ţĕrănescŭ ar puté domni mai uşorŭ şi mai bine póte, decâtŭ cu deputaţii actualĭ sumeţĭ şi încăpăţinaţĭ, adunaţĭ de prin tóte oraşele, despre cari ḑise că nicĭ idee n'au de recerinţele şi trebuinţele ţĕranului.

Se vede din tóte, adauge »N. fr. Presse,« că cancelarulŭ germanŭ este hotărîtŭ de a deposedá politicesce burgesimea politică literală; astăḑĭ elŭ se folosesce de lucrătorŭ, mâne de ţĕranŭ, numai spre a combate libera-

lismulŭ, alŭ cărui inimicŭ de mórte a mărturisitŭ că este. De aceea, spre a discredità pe liberalĭ înaintea Tronului, i-a numitŭ »republicanĭ“ şi acum voiesce sĕ-i nimicéscă şi înaintea ţĕranului.

Judecata pessimistă a lui Bismarck asupra statului se mai află numai la socialĭ democraţĭ. Cancelarulŭ în activitatea sa pripită nu ţine contŭ de aceea, că pe partea lui nu e continuitate istorică, pre când pe partea liberalilorŭ este o legătură cu eroii spirituali ai naţiunei, în Prusia în specialŭ se venerézá ca propărinţĭ ai liberalismului Lessing şi Kant, Fridericŭ celŭ Mare, Stein şi alţĭ escelenţĭ patrioţĭ. Dar cancelarulŭ germanŭ întru atâta este socialistŭ de statŭ, încâtŭ la tótă ocasiunea vorbesce limbagiulŭ socialiştilorŭ despre »esploatarea« unei clase prin ceealaltă şi ca unŭ profetŭ socialisticŭ disólvă unitatea societăţii politice în cugetările şi în discursurile sale. Nu este acésta o »reacţiune« în contra trecutului?

»Reacţiune, ḑise Bismarck, este numai o ideiă fixă a celorŭ ce credŭ a fi mereu persecutaţĭ, fără temeiu realŭ“. — Aşadér, esclamă »N. fr. Presse,« milióne peste milióne suferŭ de idea fixă a reacţi nii. Atuncĭ e o norocire de-a avé atâţĭ soţĭ în nenorocire. Dar trebue sĕ cercetămŭ diagnosa psihiatrică a cancelarului. Luptele între clase, turburările între naţionalităţĭ, curentele antisemite, rĕsbóiele vamale, restrîngerea libertăţii comerciului, renascerea ţehurilorŭ, dovada de cualificare la meserii, despreţuirea liberalismului ş. a., tóte aceste nu suntŭ o reacţiune în contra trecutului, numai fantasmagoriă? N'a fostŭ fantasmogoriă când în urma mişcărilorŭ dela 1848 temniţele în Germania şi în Franţa au fostŭ împlute cu patrioţĭ liberalĭ. Incheiândŭ »N. fr. Presse“ ḑice că poporulŭ niciodată n'a avutŭ lipsă mai urgentă de idei liberale ca acuma când celŭ ce dă tonulŭ în concertulŭ guvernelorŭ, creatorulŭ unităţii germane, combate cu atâta vehemenţă liberalismulŭ, care este o însuşire originară a fiinţei germane.

DIN SUDANŬ.

Scirea dată de curierulŭ sudanezŭ, că Gordon n'ar fi mortŭ, face ca o parte din pressa englesă sĕ ţină morţişŭ la aceea că mórtea lui Gordon ar fi o invenţiune a Mahdiului, care ar avé de scopŭ sĕ opréscă pe Englesĭ în marşulŭ lorŭ către Chartum. Pressa streină însĕ crede că mórtea lui Gordon e adevĕrată. Ce privesce dispariţiunea consulului onorarŭ austro-ungarŭ Hansal, până acum n'a sositŭ nicĭ o scire oficială. Incă totŭ se speră că elŭ e în viaţă, deórece era iubitŭ şi stimatŭ de indigenĭ şi sta în corespondenţă cu falsulŭ profetŭ pentru eliberarea misionarilorŭ austriacĭ, carĭ căḑuseră în mânile Mahdiului. Dar şi acéstă speranţă e fórte slabă, căcĭ fanaticii Mahdiului nu ţinŭ sémă de persóne, când e vorba de o isbéndă a lorŭ.

Despre isbânda dela insula Dulka, care a costatŭ multŭ pe Englesĭ, se comunică din Londra următórele amĕnunte:

»Duşmanulŭ se întărise în pasulŭ Şukuk numĕrândŭ 3000 de ómenĭ. Incungiurarea pasului ar fi fostŭ uşóră; cu tóte acestea generalulŭ Earle preferì sĕ isgonéscă pe duşmanŭ din posiţiunile sale asigurate, o îndrăsnélă care trebuì sĕ coste pe Englezĭ unŭ generalŭ, trei oficerĭ şi optŭ soldaţĭ. In contra legilorŭ strategice, Englesii înaintară în două despărţéminte pe unŭ terenŭ apróape de neumblatŭ, acoperitŭ cu bucăţĭ de stâncĭ şi strîmtorară pe duşmanŭ între ei şi rîu. Acolo se afla fortulŭ duşmanŭ, din care se întreţinŭ unŭ focŭ ucigĕtorŭ. Unŭ atacŭ cu baioneta alŭ regimentului Staffordshire, la care colonelulŭ Eyre căḑù mortŭ, ér colonelulŭ Colborne şi căpitanulŭ Horsebrugh fură rĕniţĭ, rĕmase fără resultatŭ. Atuncĭ se trimise înainte renumita gardă négră scoţiană, care în cântecile vesele ale cimpóielorŭ ei se suì pe stâncĭ silindŭ pe duşmanŭ sĕ fugă spre întăririle de pĕmêntŭ ce dominau fortulŭ. Earle tocmai lăuda pe vitejii sĕi când fù lovitŭ de mórte. Comanda supremă o luă imediatŭ generalulŭ Brackenbury, care dete ordinŭ sĕ se ia cu baioneta amintitele întăriturĭ de pĕmêntŭ, aşa că Arabilorŭ nu le rĕmase alta de făcutŭ, decâtŭ sĕ-şĭ caute scăparea prin înotare. Cavaleria ocupase într'aceea tabĕra duşmană ce se afla în spatele luptătorilorŭ. Numĕrulŭ morţilorŭ duşmanului se socotesce la 300.

Generalulŭ Earle s'a născutŭ în 1833, făcù espediţiunea Crimeei, a luatŭ parte la luptele dela Alma şi Inkerman, precum şi la asediarea Sevastopolei, servì apoi în Gibraltarŭ, Canada şi India, şi în espediţiunea egiptenă din 1882 păzì linia de retragere a Englesilorŭ.

SCIRILE ḐILEI.

Pe ḑiua de 22 Februariu n. este convocată, în sala »Otelului Nr. 1« din Braşovŭ, o adunare poporală maghiară în cestiunea reuniunii de maghiarisare ardelene.

Epidemia de creerĭ se întinde, măcarcă suntemŭ în mijloculŭ ernei.

—0—

Intr'unulŭ din sinódele parochiale ale bisericei Sf. Nicolae de aci s'a decisŭ ca socotelele pe anulŭ 1884 sĕ fie încheiate celŭ multŭ în luna lui Ianuariu 1885. — Care e causa că nu s'a satisfăcutŭ acestui votŭ alŭ sinodului luatŭ pe basa perscrierilorŭ bisericeşti.? —

—0—

Escelenţa Sa metropolitulŭ Mironŭ Romanu a plecatŭ la Pesta în afacerea fundaţiunei Gosdu.

—0—

In comitatulŭ Hunedórei se vorŭ înfiinţa mai multe scóle de statŭ. Sĕ nu uite Românii că scopulŭ acestorŭ scóle este maghiarisarea fiilorŭ noştri. Sĕ caute ca în faţa fiecărei scóle de statŭ sĕ fie o scólă românéscă, care sĕ ţină peptŭ maghiarisărei.

—0—

In şedinţa lunară, ţinută în Deva la 10 Februariu n., de comisiunea administrativă a comitatului Hunedóra, viceprefectulŭ raportà că în diferite părţĭ ale ţĕrii porcii şi vitele cornute suferŭ de bóla de unghii.

—0—

In Ianuariu au fostŭ în Braşovŭ 78 nascerĭ, 54 morţĭ, pe când în Decemvre 86 nascerĭ, 70 morţĭ.

—0—

D. P. S. Aurelianŭ, fostŭ ministru de agricultură şi de instrucţiune, a primitŭ împreună cu crucea de comandorŭ alŭ ordinului legiunii de onóre francesŭ, două scrisorĭ, una dela d. Jules Ferry, prim-ministru, şi I. Méline, ministru alŭ agriculturei. E decoratŭ pentru numerósele sale lucrărĭ asupra economiei rurale.

—0—

Din Olmütz se scrie, că episcopii bisericilorŭ rom. cat., gr. cat. şi arménă din Austro-Ungaria au promisŭ, afară de episcopulŭ Strossmayer, că vorŭ asista la 6 Aprilie în Velehrad la serbătórea milenară a lui Cirilŭ şi Metodiu.

—0—

Concertulŭ datŭ de comitele Zichy în Bucurescĭ, în folosulŭ săracilorŭ, a fostŭ strălucitŭ, precum spunŭ ḑiarele române.

—0—

Artista română Elena Teodorini, după cum este »Românulŭ« informatŭ, îndată ce-şĭ va termina angagiamentulŭ la Opera din Madrid, va plecà la Viena unde va da o seriă de ḑece representaţiunĭ. Dela Viena artista se va îndrepta spre Bucurescĭ; contrarŭ însĕ scirilorŭ rĕspândite, ea nu va da nicĭ o representaţiune în ţĕră.

—0—

»Agenţia Havas« comunică, că în Chartum n'au fostŭ măcelăriţĭ, decâtŭ numai Grecii ocupaţĭ în arsenalŭ. Consululŭ şi mediculŭ legaţiunii au fostŭ ertaţĭ. Mahdiulŭ a datŭ ordinŭ sĕ spênḑure pe trădătorulŭ Faragh paşa.

—0—

»Agenţia Reuter“ află, că guvernulŭ englesŭ a hotărîtŭ sĕ se începă câtŭ mai curêndŭ construirea căii ferate Suachim-Berber.

Adunarea generală

a Associaţiunei pentru sprijinirea învĕţăceilorŭ şi sodalilorŭ meseriaşĭ românĭ din Braşovŭ, ţinută la 20 Ianuariu 1885.

Preşedintele, d. V. Sfetea deschide adunarea la órele 3¾ d. a. printr'o vorbire în care espune, prin cuvinte fórte potrivite împrejurărilorŭ, care este anume scopulŭ a căruia realisare o urmăresce Associaţiunea cu o neobositóre perseveranţă: »formarea clasei de meseriaşĭ între Românĭ.« Espune mai departe causele carĭ facŭ ca acéstă Associaţiune, pre lângă tóte străduinţele conducĕtorilorŭ ei dela întemeiare până astăḑĭ, sĕ mérgă totuşĭ aşa de încetŭ înainte. Cele mai de căpetenia din aceste cause suntŭ totŭ cele cunoscute deja din anii precedenţĭ: antipatia Românilorŭ pentru meserii, sĕrăcia poporului românescŭ, care face că unŭ părinte nu este nicĭ de câtŭ în stare sĕ supórte cheltuielile, ce suntŭ neapĕratŭ de lipsă, până ce unŭ copilŭ, aşeḑatŭ la meserii, ajunge sĕ câştige elŭ însuşĭ.... Associaţiunea încă este prea slabă, pentru a puté întêmpina tóte greutăţile, ce resultă din acéstă neîmbucurătóre situaţiune; — în fine, şi acésta este póte cea mai de capetenia: puţinulŭ sprijinŭ materialŭ, ce-lŭ întêmpină atâtŭ Associaţiunea, câtŭ mai vêrtosŭ meseriaşii din partea marelui publicŭ românescŭ.... Acésta este de sigurŭ o causă netăgăduită de persistă încă antipatia poporului românescŭ contra meseriilorŭ, deórece pân'acuma are înaintea ochilorŭ sĕi numai fórte puţine casurĭ, unde sĕ fi ajunsŭ unŭ meseriaşŭ la ceva numai şi numai prin mijloculŭ meseriei sale.... Preşedintele constată, că acestŭ slabŭ sprijinŭ nu este de locŭ justificatŭ, de vreme ce suntŭ meseriaşĭ românĭ, carĭ producŭ lucrurĭ totŭ atâtŭ de bune, ca şi străinii!

Preşedintele constată mai încolo, că décă Associaţiunea, în mersulŭ ei încetŭ, nu stă tocmai pe locŭ, are de a mulţămi acésta numai unorŭ ajutóre ce vinŭ din afară.

In fine preşedintele încheiândŭ face apelŭ către adunare, sĕ chibzuéscă mĕsurĭ pentru a pune Associaţiunea în posiţiă de a merge iute înainte!

Comitetulŭ actualŭ ajunsŭ la finele mandatului sĕu, adunarea are o binevenită ocasiune a alege în noulŭ Comitetŭ forţe nouĕ şi mai vigurose, decâtŭ cele de până aci, carĭ şi-au încercatŭ până acuma destoinicia în tóte chipurile.

Mulţămindŭ adunării pentru încrederea avută în vechiulŭ Comitetŭ, declară adunarea generală de deschisă.

Acéstă vorbire adunarea generală o întêmpină cu strigărĭ de »Sĕ trăiéscă!«

Secretarulŭ Associaţiunei, d. Dr. I. Bozoceanu, cetesce raportulŭ Comitetului despre agendele anului trecutŭ, ér cassariulŭ d. Popoviciu, pe celŭ alŭ cassei. Ambele rapórte se vorŭ tipări separatŭ, de aceea mĕ mărginescŭ a aminti din ele pe scurtŭ, anume: în decursulŭ anului 1884 s'au aşeḑatŭ la meserii 31 de copii, şi adecă la cismăriă şi cordoneriă 9; la mĕsăriă 5; la rotăriă 2; la croitoriă 2; la făurăriă 1; la lăcătăriă 1; la cojocăriă 4; la lemnăriă 2; la flanelăriă, tipografiă, lemnăriă, măcelăriă, covrigăriă şi la prăvăliă câte 1; — sodalĭ au eşitŭ în decursulŭ anului 12 învĕţăcei, meseriaşĭ s'au făcutŭ 3 sodalĭ, stipendiştĭ de ai societăţii »Transilvania« au fostŭ 12, la Crăciunŭ s'au împărţitŭ vestminte la 30 învĕţăcei. Averea Associaţiunei la finea anului 1883 a fostŭ de . . . . fl. 3366,07
sporulŭ din 1884 . . . . fl. 378,93
resultă cu finea anului trecutŭ . . . . fl. 3745.—

Pentru revidarea socotelelorŭ şi pentru a-şĭ dà părerea asupra unorŭ propunerĭ din raportulŭ Comitetului se alege o comisiune în persónele d-lorŭ: Petra Petrescu, G. Zănescu şi G. Moian, ér pentru a înscrie membri noi d. prof. Ioanŭ Dobreanu.

La ordinea ḑilei urméză propunerĭ de sine stătătóre.

Părintele Baiulescu luândŭ cuvêntulŭ ţine o vorbire în care face unŭ istoricŭ alŭ mersului societăţii române din Braşovŭ, consideratŭ din punctŭ de vedere atâtŭ moralŭ câtŭ şi materialŭ preste totŭ, ajungêndŭ la neîmbucurătórea conclusiune că Românii din Braşovŭ, din tóte punctele de vedere, astăḑĭ stau mai rĕu, decum stăteau înainte de 1836—60 când au făcutŭ minunĭ. De atuncĭ până astăḑĭ nu s'a mai făcutŭ nimicŭ, vr'o încercare de a se face ceva pentru a se repară efectele negligenţei românescĭ din trecutŭ, care a pierdutŭ cu totulŭ din vedere lipsa simţită crudŭ astăḑĭ a clasei de industriaşĭ şi de meseriaşĭ între Românĭ, pentru a cărei creărĭ s'au perdutŭ timpurĭ, carĭ nu se vorŭ ajunge nicĭ odată. In timpii din urmă s'a făcutŭ o prea slabă încercare în astă privinţă prin întemeiarea acestei associaţiunĭ, care a făcutŭ ceva. Ce a făcutŭ este însĕ fórte puţinŭ. Trebue neapĕratŭ sĕ facă în viitorŭ cu multŭ mai multŭ ca sĕ pótă paralisă celŭ puţinŭ în parte influenţa străină, care ne ameninţă cu o cutropire totală, décă nu vomŭ luà mĕsurĭ energice, ca sĕ ne apĕrămŭ în contra ei. Pentru aceea este neapĕratŭ de lipsă ca Associaţiunea nóstră sĕ fiă pusă în posiţia sĕ-şĭ pótă îndeplinì cu succesŭ chiămarea ce o are, creându-i mijlóce materiale nouĕ. Dreptŭ aceea D-sa face următórea propunere:

„Sĕ se alégă o comisiune de 5 persóne competente, carĭ sĕ studieze modalităţile, cum s'ar puté câştigă Associaţiunei nouĕ mijlóce materiale de carĭ are trebuinţă şi aflândŭ necesitate sĕ facă chiar unŭ proiectŭ pentru schimbarea actualelorŭ statute, pe care sĕ-lŭ aştérnă la proxima adunare generală.“

Acéstă propunere dă nascere la o viă discuţiune, la care iau parte dd. Iónŭ Lengĕrŭ, T. Alexi, Petra-Petrescu şi Dr. Bozoceanu, în fine se primesce alegêndu-se comisiunea în persónele dd-lorŭ: B. Baiulescu, I. Lengĕrŭ, T. Alexi, V. Sfetea şi Petra-Petrescu.

Comisiunea esmisă pentru revidarea socotelilorŭ şi a propunerilorŭ Comitetului raportéză că a cercetatŭ tóte documentele relative la cassă şi că le-a aflatŭ în bună regulă, prin urmare propune a se dà cassarului absolutoriu, ceea ce se şi primesce.

Din propunerile Comitetului, carĭ s'au primitŭ şi de către adunarea generală, amintescŭ conclusiunea d'a se aduce mulţămită Representanţei dela biserica Sf-tului Nicolae din Scheiu pentru ajutorulŭ de 200 fl., asemenea societăţii »Transilvania«, cum şi S. S. P. episcopŭ Ioanŭ Popazu pentru unŭ ajutorŭ de 50 fl. şi d-lui prof. Ioanŭ Tipeiu din Focşanĭ, pentru o colectă, ce a făcutŭ în numele societăţii.

D-lŭ Teochar Alexi propune a se tipări atâtŭ raportulŭ Comitetului câtŭ şi alŭ cassei spre a se puté comunică la unŭ publicŭ câtŭ mai marc. D-sa se ofere a le tipări gratisŭ. Adunarea primesce cu mulţumită astă propunere, asemenea întimpină cu urărĭ de »sĕ trăéscă« împărtăşirea D-lui prof. Dobrénu, că d-lŭ T. Alexi s'a înscrisŭ de membru fundatorŭ alŭ Associaţiunei (cu tacsă de fl. 20.)

Şedinţa se suspende pe 10 minute; după redeschidere d-lŭ I. Lengĕrŭ propune şi adunarea primesce de membri în noulŭ Comitetŭ pe d-nii Bartolomeiu Baiulescu,

V. Sfetea, Teochar Alexi, Dr. Ioanŭ Bozoceanu, Andrei Voina sen., Ioanŭ Stinghe, Vasile Popoviciu, Vasile Antoniu, Ioanŭ Bredeanŭ, Ilie Ardelénŭ, Nic. Stinghe, D. Hallerŭ şi Petra-Petrescu.

Acestŭ comitetŭ se constitue în faţa adunării alegêndŭ de preşedinte pe d-lŭ B. Baiulescu, v.-preş. V. Sfetea, cassarŭ V. Popoviciu, controlorŭ Petra-Petrescu şi secretarŭ Dr. I. Bozoceanu.

Se pune apoi la ordine alegerea unei comisiunĭ, care sĕ revideze conturile casei cu finea a. c. şi sĕ raporteze în astă privinţă adunării generale viitóre. Membrii în Comisiune se alegŭ d-nii: I. Lengĕrŭ, Petra-Petrescu şi G. Moianŭ, carĭ se însărcinéză şi cu verificarea acestui protocolŭ.

După statorirea bugetului pe a. c. d. I. Lengĕrŭ, cu cuvinte fórte măgulitóre, mulţumesce fostului preşedinte, d-lŭ părinte V. Sfetea, pentru tactulŭ cu care a condusŭ acéstă adunare şi pentru zelulŭ cu care a condusŭ afacerile Associaţiunei în decursu'ŭ anului espiratŭ.

Şedinţa se închide la órele 8 séra.

Décă ne cugetămŭ la folósele, ce le-a adusŭ şi póte sĕ le aducă acéstă reuniune, nu putemŭ decâtŭ sĕ dorimŭ ca ea sĕ fiă îmbrăţişată cu tóte puterile. Ne totŭ plângemŭ, şi pe dreptŭ, că ne lipsesce clasa de mijlocŭ. Dar cine e de vină că n'o avemŭ? Noi. Sĕ voimŭ numai seriosŭ şi nu ne va lipsi. Bărbaţilorŭ, carĭ stau în fruntea Reuniunei, le dorimŭ perseveranţă şi succesŭ bunŭ.

Până unde merge şovinismulŭ ungurescŭ.

Valea Urişiului infer. 15 Faurŭ 1885.

Domnule Redactorŭ! Câtŭ de dreptĭ şi de amabilĭ suntŭ Maghiarii faţă cu elementulŭ românescŭ, ne dovedescŭ foile turbate din Cluşiu şi tóte mĕsurile draconice, cu carĭ oficialii şi intetiginţa maghiară, pretinsă cultă, se încércă a ne îndopa cu limba şi cultura lorŭ »ângeréscă.« Nu putemŭ avea o unică convenire séu o afacere cu inteliginţa maghiară, din care sĕ nu le putemŭ vedé aurulŭ în tótă originalitatea sa. Ca sĕ tacŭ nenumĕratele semne de cultură înaltă, vĕ voi descrie cu cea mai mare acurateţă o întêmplare ce cu totŭ dreptulŭ merită a se da publicităţii.

In 12 l. c. avêndŭ unele afacerĭ la Reghinulŭ săsescŭ, m'amŭ dusŭ şi la poştă, ca sĕ espedezŭ o scrisóre cu rembursă. Deşi de acasă mĭ-amŭ propusŭ sĕ nu uitŭ a cere unŭ »után vétel,« totuşĭ pĕtrunsŭ de dulcéţa limbei culte amŭ uitatŭ ca pămĕntulŭ sĕ cerŭ pe »után vétel-ulŭ« şi aşa cugetândŭ că amŭ de lucru cu ómenĭ adevĕratŭ culţĭ, mĕ apropiu de conducĕtorul oficiului postalŭ din Reghinŭ şi dau sĕ'i spunŭ că ce voiescŭ. Intr'aceea vĕḑêndu mĕ că sunt omŭ cu carte şi amŭ cutezatŭ a mĕ adresá către dênsulŭ românesce cu »Domnule« şi nu cu »Méltoságos,« 'mĭ aruncă o căutătură cu dispreţŭ şi 'mĭ replică: »Nem ertek franczíát« Cu acestea se depărtă la altă masă fără a'mĭ face destulŭ dorinţei. Mai stau câteva secunde, şi mĕ adresezŭ din nou către altŭ oficialŭ ce-lŭ vedémŭ că scrie recepise, primesce banĭ şi edă pachete la ómenĭ. Şi către acesta mĕ adresai totŭ românesce cu »Domnule.« Acesta după ce mĕ culege odată cu ochii din creştetŭ până în tălpĭ, vĕḑêndu-mĕ că amŭ barbă şi totuşĭ vorbescŭ românesce, mĭ rĕspunde: »Nem értek oláhul.« Astfelŭ amŭ eşitŭ dela postă cu 2 frase: „Nem értek franczíát« şi »Nem értek oláhul« în locŭ de rembursă românéscă.

Revoltatŭ în inimă de o astfelŭ de „delicateţă« ungurésсă, amŭ meditatŭ ḑiua şi nóptea asupra situaţiunei critice în care ne aflămŭ aḑĭ cu fraţii de odinióră dela Aschileu, mi-amŭ pusŭ singurŭ întrebările: óre când cultura lorŭ va fi o realitate, ér nu o spoială, care 'i face durĭ şi respingĕtorĭ? Unde le este mintea şi cum potŭ ajunge la idea fixă de a maghiarisá unŭ poporŭ atâtŭ de numerosŭ şi consciu de sine, despre care ei bine sciu séu ar trebui sĕ scie, că dacă nu şi-a lăsatŭ poporul românescŭ limba şi datinile străbune nicĭ în timpurile emigrării popórelor barbare nicĭ în timpul de tristă aducere aminte a cruntei iobăgii, cu atâtŭ mai puţinŭ aḑĭ în seculŭ luminilorŭ şi alŭ culturei se póte face acéata, astăḑĭ când şi celŭ din urmă băiatŭ de românŭ scie, că e odrasla unui vitézŭ poporŭ? Óre unŭ poporŭ ca celŭ românŭ póte sĕ devină prada ambiţiunei acelui poporŭ, care dela noi a primitŭ creştinismulŭ şi cu elŭ primele raḑe de cultură şi umanitate? De sigurŭ nu! Acésta este firma nóstră convingere, carea la nicĭ unŭ casŭ nu póte să ne înşele.

Dér sĕ revinŭ la împrejurarea ce m'a făcutŭ sĕ seriu aceste şire. Sĕ'şĭ închipuiască orĭ şi cine, că dacă numai unŭ oficialŭ de postă aşa s'a purtatŭ cu mine ca preotŭ, atuncĭ ce primire şi ce tractare potŭ sĕ întêmpine alţĭ indiviḑĭ din clasa poporului de rêndŭ pe la oficialii dela judecătorii? Alégă numai bunulŭ Dumneḑeu!

Astăḑĭ bietulŭ poporŭ, care nu pricepe limba statului, îndeşertŭ va alerga sĕ'şĭ plângă năcazurile, fără de unŭ interprete séu fără a plăti cuiva sĕ i le scrie unguresce. Şi de unde pĕcatele mai potŭ plăti interpéţĭ orĭ istanţĭ unguresci, când este adusŭ la sapă de lemnŭ prin restrângerea nenumĕratelorŭ drepturĭ d. e. păduritulŭ, crîşmăritulŭ etc., storsŭ de esecutorii de dare şi de cămătarii jidanĭ, aşa că abia i mai rĕmâne puţinŭ mălaiu de a trăi dintr'o ḑi într'alta.

Multe arŭ fi, Domnule Redactorŭ, lamentările de soiulŭ acesta, despre care Augustulŭ nostru Suveranŭ, după cum fórte bine ḑiceţĭ în numerii primĭ ai »Gazetei«, nu scie nimicŭ. Dar împrejurările nefavorabile şi nenumĕratele lipse, ce ducemŭ cu deosebire inteligenţa clericală, nu ne lasă a ne face datorinţa cum ar trebui, măcar că cuţitulŭ a ajunsŭ la osŭ.

Unŭ altŭ motivŭ ce m'a îndemnatŭ sĕ scriu aceste şire este afară de celŭ descrisŭ mai susŭ şi calumnia ce elementalŭ maghiarŭ ni'lŭ atribue de: »paraszt oláh papok,“ ca sĕ vaḑă dusmanii noştri că şi preoţii românescĭ sciu carte şi istoriă mai bine ca ei, şi că prin urmare sunt conscii de chiămarea lorŭ, căcĭ nu vestmintele nicĭ luxulŭ facŭ pe omŭ sĕ fie »omŭ,« ci adevĕrata cunoscinţă a istoriei şi cultura inimei. Cu acestea mângăindu-mĕ cu cuvintele latinului: »Dabit deus his quoque finem,« rĕmânŭ stimătorŭ.

Unŭ preotŭ din tractulŭ Reghinului.

Balulŭ Românŭ din Viena.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.“)

Viena, 17 Febr. 1885.

Carnavalulŭ cu numĕrósele petrecerĭ ce erau anunţate pentru aprópe mai fiecare séră era pe aci ca sĕ-şĭ iee adio pentru ăstŭ anŭ, când étă se ivesce timpulŭ pentru care se destinase ţinerea balului românŭ.

Intre nenumĕratele balurĭ care se dau în Viena, acesta se numĕră între cele mai de frunte balurĭ de elită. Buna reputaţiune se potenţéză din anŭ în anŭ, aşa încâtŭ astăḑĭ balulŭ românŭ a devenitŭ ceva cunoscutŭ publicului vienezŭ.

Trebue sĕ notămŭ dela începutŭ că e unŭ lucru fórte costisitorŭ a luá iniţiativa pentru unŭ astfelŭ de balŭ în mijloculŭ unorŭ elemente atâtŭ de varii şi străine, cu atâtŭ mai greu este însĕ a te sili sĕ ţinĭ concurenţá cu alte balurĭ a cărorŭ întreprinḑĕtorĭ se află la ei acasă.

Onóre acelorŭ domnĭ cari şi în chipulŭ acesta sĕ nĕsuescŭ sĕ ridice prestigiulŭ naţiunei române, onóre d-lui Dr. Sterie N. Ciurcu, sacrificielorŭ căruia sĕ datoresce şi rĕuşita splendidă din ăstŭ anŭ. Când unŭ astfelŭ de balŭ în unŭ centru ca Viena are unŭ aşa succesŭ splendidŭ moralŭ, credŭ că are causă a se bucura orĭ şi care suflare românéscă fiindŭ şi acésta unŭ faptŭ dintre cele mai însemnate, carĭ contribue la ridicarea nimbului naţiunei române.

Tóte rapórtele ce ni le aducŭ foile din locŭ suntŭ dintre cele mai măgulitóre atâtŭ pentru comitetulŭ balului ca atare, câtŭ putemŭ ḑice şi pentru naţiunea întrégă.

Nimicŭ n'a lăsatŭ de doritŭ. Decoraţiunea internă era admirabilă aşa încâtŭ te transpunea cu cugetulŭ pe altă lume, făcêndu-te sĕ cugeţĭ la marile progrese ce le-a făcutŭ omenimea şi în privinţa acésta.

Lojile din sala de »Musikverein« erau pline cŭ palmete cycade şi alte plante aranjate după unŭ gustŭ ales, totŭ asemenea covórele persiane care storceau admiraţiunea celorŭ presenţĭ.

Iu fruntea sălei era loculŭ destinatŭ pentru patronesele balului încunjuratŭ jurŭ împrejurŭ de verdéţă.

A fostŭ de faţă unŭ publicŭ fórte alesŭ. Pentru acéstă ocasiune s'au compusŭ trei dedicaţiunĭ: „Hora veseliei« dedicată Alteţei Sale Imperiale archiducelui Rainer, protectorulŭ balului, de Constantin cavaler de Buchental; »Visurĭ;“ valsŭ dedicatŭ dómnelorŭ patronese de membrulŭ comit. Teodor caval. de Flondor, şi în fine Polca française „Stelldichein« dedicată comitetului balului de Ed. Strauss.

Danţulŭ l'a începutŭ domnulŭ preşedinte alŭ comitetului Dr. Sterie Ciurcu cu domnişóra Hardtmuth; elŭ a duratŭ până aprópe de 5 óre. Au fostŭ de faţă dómnele patronese Maria Dumba, dómna de Opolzer, dómna de Hardtmuth, dómna principesă Montenuovo etc. Dintre onoraţiorĭ amintimŭ: prinţulŭ Ghica, prinţulŭ Schwarzenberg, prinţulŭ Starhenberg, Rosetti Solescu, deputaţii: Dr. Tomasciuc, Dr. caval. de Zotta, cav. de Grigorcea, Dr. Mitrofanovicĭ, Nicolau Dumba, protopresbiterulŭ Sava Popovicĭ, consilierulŭ Bracheli, profesorŭ Nicolau Teclu etc.

După meḑulŭ nopţii apărŭ în sală protectorulŭ balului Alteţa S'a imperială Archiducele *Rainer* însoţitŭ de generalulŭ de Vaux. Alteţa Sa fŭ întêmpinatŭ de preşedintele comitetului dimpreună cu dómna patronesă Dumba, pre carea luându-o la braţŭ, fŭ condusŭ până la loculŭ destinatŭ pentru patronese.

Inaltulŭ óspe, în timpulŭ de o óră câtŭ petrecŭ în sală, privì cu multă atenţiune la figurile din »cotillon«, care s'a danţatŭ cu cea mai mare precisiune. Totodată conversă cu dómnele patronese a balului precum şi cu alte dignităţĭ. La depărtare, după ce schimbă câteva cuvinte cu unŭ ofiţerŭ din România, precum şi cu unŭ ofiţerŭ românŭ austriacŭ, fŭ însoţitŭ de sunetele musice carea tocmai întoná Imnulŭ imperialŭ »Dómne ţine şi protege« precum şi de comitetulŭ balului în frunte cu preşedintele sĕu.

Altfelŭ s'a petrecutŭ acestŭ balŭ care a avutŭ caracterŭ naţiunalŭ românescŭ în Viena la Iniţiativa unorŭ tinerĭ, carĭ şi-au câştigatŭ unŭ titlu de recunoscinţă la noi toţĭ. Totŭ ceea ce dorimŭ este ca cu toţii sĕ lucrămŭ acolo unde putemŭ pentru buna reputaţiune a neamului românŭ. **S.**

DIVERSE.

Inima cochetei. — Actriţa francesă Sofia Acnould ḑicea odinióră: »Inima unei cochete séměnă unei cărţĭ genealogice; fiecare adoratorŭ primesce o fóiă din ea şi sêrmanului bărbatŭ adeseorĭ nu'i rĕmâne nimicŭ, decâtŭ — scórţele góle.«

***

Turnulŭ lui Babel. — Se scrie din Paris cu data 30 Ianuariu: Parisulŭ e oraşulŭ întreprinderilorŭ marĭ. Indrăsneţulŭ proiectŭ alŭ architectului Bourdais de a se construí unŭ turnŭ înaltŭ de 300 de metri pentru esposiţiunea din 1889, deşi la începutŭ a fostŭ primitŭ cu rĕcélă, are acum toţĭ sorţii de a fi realisatŭ. Bourdais a ţinutŭ o conferinţă, în care sciŭ sĕ espună esecutarea proiectului sĕu într'unu modŭ atâtŭ de convingĕtorŭ, încâtŭ a atrasŭ în partea sa pe cei mai scepticĭ. După calcululŭ sĕu, turnulŭ dacă s'ar construí din granitŭ ar costa peste 3 milióne, ér din ferŭ aprópe 15 milióne francĭ. Bourdais ar fi pentru construirea lui din granitŭ, fiindcă s'ar cruţa 12 milióne. Pe vêrfulŭ turnului sĕ se aşeḑe, pe o suprafaţă de 17 metri pătraţĭ unŭ aparatŭ de iluminatŭ cu o putere luminătóre de 2 milióne flăcărĭ Carcel, şi cu ajutorulŭ lui sĕ se ilumineze totŭ Parisulŭ, pădurea Boulogne, Neuilly şi Levallois. Loculŭ celŭ mai potrivitŭ pentru construirea turnului ar fi după Bourdais esplanada loculŭ deschisŭ invaliḑilorŭ. Comisiunea esposiţiunei va hotărî în curêndŭ asupra primirei proiectului

***

Unŭ ministru alŭ Mahdiului. — „Figaro« spune că ministrulŭ de rĕsboiu alŭ Mahdiuluĭ este unŭ francezŭ cu numele Veret, pe care îlŭ cunoscŭ Germanii, deórece elŭ a fostŭ care în Septemvre 1870 a aruncantŭ în aerŭ cetatea Laon spre a nu o da duşmanului întrégă. Când după câteva lunĭ a isbucnitŭ Comuna, Thiers i-a ordonatŭ sĕ ia tunurile din Montmartre şi elŭ s'a încercatŭ sĕ facă acésta, dar n'a isbutitŭ în acéstă întreprindere grea, căcĭ soldaţii nu l'au urmatŭ. După rĕsboiu Veret a devenitŭ omŭ de afacerĭ şi cămătarŭ, ducêndŭ lucrurile aşa departe, încâtŭ a fostŭ condamnatŭ şi în fine expulsŭ din legiunea de onóre. Acésta l'a mâhnitŭ aşa de multŭ, încâtŭ a părăsitŭ patria şi şi-a căutatŭ norocŭlŭ în Egiptŭ; de aci s'a dusŭ în Sudanŭ şi a ajutatŭ pe Mahdiu sĕ'şĭ organiseze trupele după modelulŭ europénŭ. In cabinetulŭ curiosŭ, în care elŭ are funcţiunile unui ministru de rĕsboiu, se află şi Olivier Pain, adversarulŭ sĕu în lupta baricadelorŭ din Maiu 1871. »Figaro« adaugă că Englesii din Paris, carĭ cunoscŭ inbirea de argintŭ a lui Veret, au de gând sĕ'lŭ mituiéscă, dându'i o sumă mare de banĭ.

***

Interḑicerea căsătoriei. — Directorii caselorŭ celorŭ marĭ de bancă din Londra au luatŭ o ciudată şi gravă otărîre: aceea de a da afară din posturile lorŭ pe toţĭ funcţionarii, carĭ s'ar căsători mai'nainte d'a avea 4000 francĭ léfă pe anŭ.

***

LOGODNA. — D. Dr. Iacobŭ Maiorŭ, medicŭ orăşenescŭ în Lugoşŭ, 'şĭ-a încredinţatŭ de viitóre soţiă pe d-şóra Silvia Bogdanŭ, fiica parochului gr. or. din Banat-Comloşiu.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz Trans.«)

Paris, 19 Februariu. — Amiralulŭ Courbet telegrafézā din Şeipo, că douĕ corăbii de rĕsboiu chineze cu 33 de tunurĭ şi 750 de ómenĭ au fostŭ sparte în fundŭ de torpile.

Londra, 19 Februariu. — Starea sănătăţii reginei s'a amelioratŭ.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurelŭ Mureşianu**

Cursulŭ la bursa de Viena
din 18 Februarie st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	98 55
Rentă de hârtiă 5%	93.95
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	147.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	99.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	121.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	108.25
Bonurĭ rurale ungare	102.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C2.50
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	102.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	102.—
Bonurĭ rurale transilvane	102.20
Bonurĭ croato-slavone	102.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	118.75
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	118.50
Renta de hărtiă austriacă	83.50
Renta de arg. austr.	84.—
Renta de aurŭ austr.	106.85
Losurile din 1860	137 75
Acţiunile băncei austro-ungare	868 —
Act. băncei de creditŭ ung.	315.50
Act. băncei de creditŭ austr.	304.70
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.81
Napoleon-d'orĭ	9.81½
Mărcĭ 100 împ. germ.	60.55
Londra 10 Livres sterlinge	124.25

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 5 Februariu st. v. 1884.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	—	—
Renta rom. amort. (5%)	93½	—
» convert. (6%)	88⅛	—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	32	—
Credit fonc. rural (7%)	98½	—
» „ „ (5%)	85½	—
» » urban (7%)	96	—
» » » (6%)	89½	—
» » » (5%)	83¼	—
Banca naţională a României	—	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	—	—
« » » Naţională	—	—
Aurŭ	12¼%	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 19 Februarie st. n. 1885.

Bancnote româneseĭ	Cump.	8.75	Vênd.	8.78
Argint românesc	»	8 60	»	8.64
Napoleon-d'orĭ	»	9.78	»	9.80
Lire turcescĭ	»	10.98	»	11.—
Imperialĭ	»	9.98	»	10.—
Galbenĭ	»	5.70	»	5.76
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	129.—	„	130.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Mersulŭ trenurilorŭ
pe linia Predealŭ-Budapesta şi pe linia Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucuresci	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timişŭ	1.33	—	—	10.15
Braşovŭ (	2.06	—	—	10.50
(	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Haşfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighişóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediaşŭ	6.00	12.11	1.23	
Copsa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blaşiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiuşŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vinţulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirisŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Clnşiu (	10.08	5·59	9.18	
(	10.18	6.28	8.00	
Nedeşdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirişŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mezö-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velinţe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
(	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
(	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezö-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriş	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeşdu	8.38	5.11	—	
Clnşiu (	8.57	5.40	7.08	
(	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriş	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vinţulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiuşŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blaşŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copşa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediaşŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigişóra	4.50	4.17	12.15	
Haşfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Braşovŭ (	9.20	10.15	3.15	
(	—	6.00	3.25	
Timişŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucuresci	—	—	10.25	

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse'

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiuşŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vinţulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Şibotŭ	4.35	11.43	
Orăştia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborşin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulişŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovaţŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ (	12.32	8.05	9.45
(	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.00	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ (	3.35	5.30
(	4.00	6.20
Glogovaţŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulişŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Bĕrzova	6.18	9.18
Soborşin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăştiă	10.47	3.46
Şibotŭ	11.14	4.20
Vinţulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiuşŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timişóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Haţegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Baniţa	6.43
Petroşenĭ	7.00

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44
Aradŭ	3.10	8.00

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroşenĭ	8.56
Baniţa	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Haţegŭ	11.26
Streiu	12.06
Simeria	12.37

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.